

Warszawa, 2012.04. 26

**Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii**

ŻW sdp/mj -087-31/2012 (1584)

Wg rozdzielnika

W odpowiedzi na pismo z dnia 14 marca 2012r. dotyczące uboju rytualnego zwierząt Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uprzejmie informuje, że przepisy określające zasady uboju i uśmiercania zwierząt zostały określone w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003r. Nr 106, poz.1002, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt (Dz. U. Nr 205, poz. 2102 z późn. zm.). Jednocześnie uprzejmie informujemy, że w związku z akcesją Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej konieczne było dostosowanie przepisów prawa do uregulowań zawartych w przepisach Unii Europejskiej, w tym do przepisów dyrektywy 93/119WE z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas uboju lub zabijania.

Przepisy ustawy o ochronie zwierząt nie zawierają regulacji implementującej art. 5 ust. 2 dyrektywy 93/119, zgodnie z którym wymagania ust. 1 lit. c w tym artykule nie mają zastosowania w przypadku zwierząt poddawanych szczególnym metodom uboju, przewidzianym przez niektóre obyczaje religijne. Ustawa nie wdraża zatem regulacji w tym zakresie. Regulacja § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym przepisu § 8 ust. 1 dotyczącego obowiązku i metod ogłuszania, nie stosuje się do zwierząt poddawanych ubojowi zgodnie z obyczajami religijnymi zarejestrowanych związków wyznaniowych, może zatem budzić wątpliwości co do zgodności z przepisami ustawy o ochronie zwierząt. Niemniej jednak należy podkreślić, że art. 5 ust. 2 dyrektywy 93/119 stanowi jednoznacznie, że wymagania ust. 1 lit. c (w tym wymaganie w zakresie obowiązku ogłuszania zwierząt przed

wykrwawieniem) nie mają zastosowania w przypadku zwierząt poddawanych szczególnym metodom uboju, przewidzianym przez niektóre obyczaje religijne.

W rozporządzeniu zostały określone zasady postępowania ze zwierzętami od momentu wyładunku zwierząt ze środków transportu poprzez przemieszczanie zwierząt w zakładzie uboju, przetrzymywanie na terenie zakładu (jeżeli jest to konieczne), poskramianie zwierząt przed ubojem, ogłuszanie i wykrwawianie w następstwie którego następuje śmierć zwierzęcia. Zasady te odnoszą się do każdego rodzaju uboju przeprowadzanego w rzeźni, z wyłączeniem obowiązku ogłuszania zwierząt przed wykrwawieniem w przypadku uboju rytualnego. W przepisach rozporządzenia zezwala się na wykrwawianie bydła, owiec, kóz i drobiu bez uprzedniego ogłuszenia oraz nakazuje się unieruchamianie bydła przy użyciu mechanicznych urządzeń służących do krępowania w przypadkach uboju dokonywanego zgodnie z obyczajami religijnymi zarejestrowanych związków wyznaniowych.

W przypadku uboju rytualnego, w polskich warunkach mającego zastosowanie do uboju koszernego oraz uboju halal, ubój jest przeprowadzany w zarejestrowanym i nadzorowanym przez Inspekcję Weterynaryjną zakładzie.

Należy przy tym zauważyć, że pozbawienie możliwości pozyskiwania i dostępu do produktów pochodzących z uboju rytualnego przez zarejestrowane w związkach wyznaniowych społeczności byłoby sprzeczne z art. 25 i art. 35 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z ustawą z dnia 17 maja 1989r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2005r. Nr 231, poz. 1965, z późn. zm.).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli przepisy dyrektywy nie zostały transponowane przez państwo członkowskie, lub zostały transponowane nieprawidłowo, podmiot indywidualny może powoływać się wprost na przepisy dyrektywy wobec tego państwa, o ile są „bezwarunkowe z punktu widzenia treści” i „dostatecznie konkretne” (np. orzeczenie ETS z 19.11.1991r. Andea Francovich, Daniela Bonifaci i inni przeciwko Włochom sprawy łączone 6/90 i 9/90 (1991) ECR I-5357; orzeczenie ETS z 19.01.1982r. Ursula Becker przeciwko Finanzamt Munster-Innenstadt sprawa 8/81 (1992) ECR 53). W przedmiotowej sprawie art. 5 ust. 2 dyrektywy 93/119 spełnia te warunki.

Ponadto uprzejmie informujemy, że od dnia 1 stycznia 2013r. będą obowiązywać przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009r. w sprawie ochrony zwierząt podczas uśmiercania (Dz. Urz. UE L 303z 18.11.2009, str.1), w którym zgodnie z zasadą zawartą w art. 4 ust. 4 nie ogłusza się zwierząt poddawanych ubojowi

według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne pod warunkiem, że ubój ma miejsce w rzeźni.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Wojciech Wojtyra

Otrzymują:

1. Fundacja Międzynarodowy Ruch Na Rzecz Zwierząt Viva
ul. Kawęczyńska 16/42a
03-772 Warszawa
2. Fundacja na Rzecz Ochrony Zwierząt IUS ANIMALIA
ul. Kościuszki 35 lok. 3
05-800 Pruszków
3. „Pogotowie dla zwierząt”
Pl. Pocztowy 4/6
64-980 Trzcianka
4. Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt EKOSTRAŻ
ul. Spółdzielcza 13 lok. 4
51-662 Wrocław
5. Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja
ul. Nad Wilkówką 24
43-365 Wilkowice

Do wiadomości:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów